

VÕIMALIK TUNNIKAVA II kooliaste*

Tunni teema:	#071 Miks on maailmas sõjad?				
Külalisõpetaja:	Ivar Soopan, Maalehe ajakirjanik				
Õpilased:	4.-6. klass				
Tunni õpieesmärk:	Õpilased on saanud teada, miks sõjad on ajalooliselt puhkenud ning mõtestanud osapoolte käitumist konfliktis olukorras.				
45 minutise tunni ülesehitus:	<table><tr><td>5 min häälestus tunniks</td><td>15 min otseülekanne külalisõpetajaga</td><td>20 min õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus</td><td>5 min õpitu kinnistamine</td></tr></table>	5 min häälestus tunniks	15 min otseülekanne külalisõpetajaga	20 min õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus	5 min õpitu kinnistamine
5 min häälestus tunniks	15 min otseülekanne külalisõpetajaga	20 min õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus	5 min õpitu kinnistamine		
Tunni ettevalmistus õpetajatele:	<p>Vajalikud vahendid otseülekanne vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor.</p> <p>Palun avage arvuti, projektor ja e-külalistunni Youtube'i link.</p> <p>Logige võimalusel sisse Youtube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi.</p> <p>Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis.</p> <p>Vajalikud töövahendid õppetegevuse läbiviimiseks: A4 iga õpilase jaoks ja teip selle kinnitamiseks õpilase selja peale või alternatiivina õhupallid.</p>				
Seos riikliku õppekavaga:	Võtmesõnad: sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus, digipädevus.				
Tunni teema taust:	<p>Turvalisus on ükskõik mis keskkonna kõige olulisem tunnus. Turvalises keskkonnas avalduvad inimese parimad omadused ja mis veel olulisem, ka areng saab tiivad just turvalises keskkonnas. See, kuidas me tajume turvalisust enda ümber sõltub sellest, mil määral mõistame meid ümbritsevat ning tajume enda mõju keskkonna kujundamisel. Mõistmiseks vajame me infot, oskust sellest aru saada ja oskust selle põhjal kujundada oma käitumist. Meid ümbritseva keskkonna kujundamiseks peame peame suutma aduda oma tegevuste mõju ja olema valmis vastu võtma vastutust, mis sellega kaasneb.</p> <p>Mõnel juhul on turvalisus, mida me oma keskkonnas tajume meist mitte sõltuv ja meie mõju selle muutmiseks peaaegu olematu. Näiteks, kui tegemist on rahvusvaheliste konfliktidega. Miks need tekivad ja miks nad arenevad konfliktiks, mis viib sõjani? Sellest räägimegi käesolevas tunnis koos Ivar Soopaniaga.</p>				

Häälestus 5 min enne otseülekanne vaatamist, eesmärgiga äratada õpilastes huvi teema vastu	<p>Palun selgitage tunni eesmärki ja selgitage õpilastele, mis tunnis toimuma hakkab.</p> <p>3 min - HUVI ÄRATAMINE, VARASEMA KOGEMUSE KAARDISTAMINE Õpilased arutavad omavahel (näiteks paarides), kelle või mille kaudu on nemad saanud infot sellise nähtuse kohta, nagu sõda (läbi meedia, koolitunnis, vanemate käest, vanavanemate käest, arvutimänge mängides vms).</p> <p>2 min - EESMÄRGISTAMINE (individuaalne) Mida Sa tahaksid kõige rohkem teada sõdade kohta?</p>
Otseülekanne külalisõpetajaga 15 min	<p>Soovi korral edastage külalisõpetajale Youtube'i vestlusaknasse kaks küsimust õpilastelt. Ülekande ajal vastab külalisõpetaja õpilaste esitatud küsimustele.</p> <p>Soovitavalt edastage küsimused alljärgneval kujul, et külalisõpetaja saaks vastates õpilase poole pöörduda: <i>Karl 6. klass, Kurtna Kool. Kui mitu sõjakollet on hetkel maailmas?</i></p> <p><i>Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekanDES vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.</i></p>

	<p><i>Külalisõpetaja vastab vastamata jäänud küsimustele Facebook'i postituse kaudu 100 e-külastunni grupis.</i></p>
<p>Õpetaja poolt juhendatud õpilaste tegevus 20 min</p>	<p>2 min KÜLALISÕPETAJA ETTEKANDE REFLEKTSIOON Paluge õpilastel paarides jagada 2-3 olulisemat mõtet, mis ja miks oli tema jaoks oluline külalisõpetaja ettekandes.</p> <p>STRATEEGIAMÄNG 2-5 min - ETTEVALMISTUS (sõltub klassi suurusest) Iga õpilane saab endale puhta ja sirge A4 paberilehe, mis kinnitatakse talle selja peale teibi abiga (ülevalt äärest ainult). Igal õpilasel on kirjutusvahend. Tutvustage õpilastele mängureegleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilased liiguvad vabalt mööda klassi ringi, kirjutusvahend käes • võidab see, kellel on mängu lõpuks selja peal puhas ja kortsutamata leht • mäng kestab 3 minutit. <p>Alternatiivina võib kasutada õhupalle, mis on igal lapsel niidiga seotud jala külge. Mängukäik on sama ja võidab see, kellel on mängu lõpuks õhupall terve.</p> <p>3 min - MÄNGU LÄBIVIIMISE AEG</p> <p>13-15 min - ARUTELU (sõda kui konflikt) Arutelu eesmärk on kaardistada õpilaste kogemust ja seda mõtestada antud tunni teema kontekstis. Võimalikud arutelu küsimused, millest õpilastega vestlemisel lähtuda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mis oli ülesande mõte? • mis juhtus ja miks juhtus (miks läks klassis "sõjaks")? • kuidas käitusite? miks? • mida mõtles/tundis see, kes alustas sodimist/kortsutamist? • mida mõtles/tundis see, kelle lehte soditi, kortsutati? mida ta tegi edasi? • mida Sa mõtlesid, kui nägid, et teiste lehti soditi või kortsutati? • kes on võitjad, kes on kaotajad? • kõik olid alguses võitjad - kas keegi mõtles selle peale? millise mõttega igaüks sellesse mängu sisenes - mis taktikaga? • mida teeksid teisiti, kui tuleks uus võimalus selles mängus osaleda? <p>Kui klassis ei lähe "sõjaks", siis võib arutada õpilastega, mis oleks võinud juhtuda, kui üks või teine oleks alustanud ja mida see oleks võinud endaga kaasa tuua?</p> <p>Kuidas seda kogemust võiks kirjeldada, kui vaadelda igat õpilast kui riiki?</p> <ul style="list-style-type: none"> • mida võiks sümboliseerida see paber seljal? • mida võiks sümboliseerida kirjutusvahend? • mida võiks tähendada sodimine, kortsutamine? • mida võiks sümboliseerida see kogu tegevus klassis? <p>Kogu eelneva taustal (oma kogemuse ja külalisõpetaja ettekande taustal) arutleda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mis võib siis sõda põhjustada? • mida teha, et seda vältida? • mida saaksid teha teised riigid, kes otseselt ei osale sõjas?
<p>Õpitu kinnistamine või kokkuvõtte 5 min <i>sh võimalusel tagasiside korjamine</i></p>	<p>REFLEKTSIOON Paluge igal õpilasel mõelda, kas ta kuulis vastust oma küsimusele ettekandes või sai sellele vastuse strateegiamängu kestel? Mis see vastus oli? Jagada oma küsimust (ja selle vastust) paarides. Paluge mõnel paaril jagada oma küsimusi ja vastuseid kogu klassiga.</p> <p><i>Soovi korral: laske tunni lõpus õpilastel anda põidla- või käemärkide abil tagasisidet (näiteks 3 käemärki: käsi all – ei meeldinud, käsi õla kõrgusel – meeldis keskmiselt, käsi üleval – meeldis väga) järgmiste punktide kohta:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tunni teema: ei olnud huvitav/keskmiselt huvitav/väga huvitav</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Külalisõpetaja otseülekanne: ei meeldinud/meeldis keskmiselt/väga meeldis</i> • <i>Õppetegevused: ei osalenud/osalesin mõnes tegevuses/osalesin kõiges</i>
<i>Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid</i>	<i>Võib käsitleda veel spetsiifilisemalt konflikti/konfliktiolukordi, selle osapooli, olemust, ja lahendamist.</i>

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.